

החוג לחינוך

לימודים להסבה לתעודת הוראה בגיל הרך

שנה"ל תשפ"ב

ראש התכנית: ד"ר אביבה דן

חברי הסגל האקדמי:

מרצה בכיר: ד"ר גייגר אורה, ד"ר איל ויסבליט, ד"ר אור לונטל, ד"ר יפה יוסי ד"ר ניסים יונית, ד"ר שבת סימון מיטל.

מרצה: ד"ר חראנבה סאלח, ד"ר לוי קרן, ד"ר נייפלד עדני, ד"ר ענת עין גדי

מורה עובד הוראה: ד"ר אגוז ליבשטיין טופז, מר טינסקי יצחק בילי, ד"ר רונית צונג, ד"ר קליין משה, גב' רגב-לדאני ענת, ד"ר שני דרור.

מורים מן החוץ: מר בר דוד נתנאל, ד"ר גליזר מרים, מר סגל זהר, פיינשטיין מאור, ד"ר שכטר-לרנר מיכל, גב' מזרחי מיטל, גב' גולן ורד ד"ר קדוסי איילה

תוכן עניינים

3	מטרת הלימודים.....
3	תכנית הלימודים.....
	תנאי מעבר בין שנים.....
	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
3	דרישות לסגירת תואר.....
4	תכנית הלימודים.....
5	תקצירי קורסים.....

מטרת הלימודים

התכנית להכשרת אקדמאים מיועדת לבעלי תואר ראשון או שני, המעוניינים לעשות הסבה אקדמית וללמוד חינוך והוראה וכן למורים אקדמאים המעוניינים להוסיף להתמחותם תחום דעת אחר נוסף. לימודי הוראה לבוגרי אקדמיה מעניקים להם את האפשרות ללמד בבתי הספר את המקצוע בו בחרו להתמחות. כמו כן הם יכולים להתאים גם למורים העובדים במערכת החינוך אבל אין ברשותם תעודת הוראה.

על מנת להתקבל לתכנית זו, על המועמדים להיות בעלי תואר המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה, שממוצע הציונים שלהם 70 ומעלה בתחומי המדעים המדויקים, וממוצע 75 ומעלה בתחומים אקדמיים אחרים שאינם מדעים מדויקים. כמו כן, המועמדים נדרשים לעבור גם ראיון קבלה אישי לבדיקת מידת ההתאמה שלהם לתכנית.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת ארבעה תחומים: לימודי יסוד, לימודי חינוך, הוראה ולימודי התמחות.

לימודי יסוד - הסטודנטים רוכשים ידע בלימודי לשון עברית ומשתתפים בקורס עזרה ראשונה וזהירות בדרכים.

לימודי חינוך - בהם מוצעים קורסים גנריים בחינוך בתחום הפסיכולוגיה, הפילוסופיה והסוציולוגיה של החינוך.

לימודי הוראה ופדגוגיה - ההתנסות בהוראה במסגרת הלימודים בקמפוס אוהלו לחדשנות בחינוך ובהוראה, נעשית בדגם התנסות קלינית, המאפשרת לסטודנט ליישם תיאוריות שלמד, תוך התנסות בשדה החינוך, קבלת מודל ממורה מנוסה והדרכה ספציפית ממדריך פדגוגי מטעם הקמפוס.

ההתנסות בהוראה מבקשת לחשוף בפני הסטודנט את עבודת המורה, תוך פעילות יזומה והשתלבות בחיי בית הספר, לטפח בו את תחושת הייעוד והשליחות למקצוע, לשכלל את יכולות ההוראה שלו בסביבה תומכת ומעצימה ולשפר את הביטחון העצמי שלו במקצוע ההוראה.

לימודי ההתמחות - מעמיקים את הידע בתחום הוראת המקצוע. היקף הלימודים ייקבע בהתאם בהתאם לרקע הלימודי הקודם של הסטודנט לתחום הלימודים של הסטודנט לתואר ראשון ובהתאם לתעודת ההוראה המבוקשת.

תנאי מעבר משנה לשנה

התנאים והדרישות המפורטים להלן מהווים תוספת והשלמה לתנאים כפי שמפורטים בשנתון המכללה.

ציון המעבר הנדרש כדי לסיים קורס הוא 56 אלא אם צוין אחרת בסילבוס

ציון עובר בקורס הסמינריון הינו 70.

ציון עובר בהתנסות מעשית ודידקטיקה 70.

סיום הלימודים לתעודת הוראה

סיום הלימודים מותנה בעמידה בכל התנאים הבאים:

1. השתתפות סדירה בלימודים ובכל הפעילויות הנדרשות במכללה.
2. עמידה בהצלחה בבחינות והגשת כל העבודות לסוגיהן.
3. סיום הסמינריונים הנדרשים בציון 70 ומעלה.
4. ציון עובר בהתנסות מעשית ודידקטיקה בציון 70 ומעלה.
5. מעבר בהצלחה לקורסי חובה מטעם מופ"ת (ביטחון בטיחות, עזרה ראשונה-מד"א 44 שעות, זהירות בדרכים וסמינר שואה).

תכנית הלימודים

לימודי יסוד

שם הקורס	שעות שבועיות	שנה אקדמית	הערות
סמינר תולדות השואה	-	א' או ב'	
עזרה ראשונה	-	ב'	השתלמות מגיש עזרה ראשונה בהיקף 44 שעות מטעם חברת מד"א בלבד. תוקף האישור - שנתיים
זהירות בדרכים, נגישות ואורח חיים בטוח	-	א' או ב'	קורס חובה לצורך קבלת אישור 80%
ביטחון ושעת חירום	-	א' או ב'	קורס חובה לצורך קבלת אישור 80%

סך כל לימודי היסוד - 0 שעות שבועיות

לימודי חינוך

שם הקורס	שעות שבועיות	קורס קדם נדרש	שנה אקדמית	הערות
מבוא לפסיכולוגיה	1		א' או ב'	
פסיכולוגיה התפתחותית-חינוכית	1		א' או ב'	
מבוא לחינוך מיוחד	1		א' או ב'	
מבוא לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים	1		א' או ב'	
חשיבה מחשובית ויישומיה	2		א' או ב'	
דרכי הערכה	1		א' או ב'	
התפתחות שפה תקינה	1		א' או ב'	
דידקטיקה של החשבון	1		א' או ב'	
תרבות ומורשת עם	1		א' או ב'	
מנהיגות בחינוך או חינוך לדמוקרטיה	1		א' או ב'	
מבוא לפילוסופיה של החינוך או מבוא לסוציולוגיה של החינוך	1		א' או ב'	
סמינריון בחינוך	2		ב'	

סך כל לימודי החינוך - 14 שעות שבועיות

לימודי התנסות מעשית ודידקטיקה

שם הקורס	שעות שבועיות	קורס קדם נדרש	שנה אקדמית	הערות
דידקטיקה של מוסדות חינוכיים 4-5	2		א'	ציון עובר 70
התנסות בגן ילדים 4-5	6		א'	ציון עובר 70
דידקטיקה של מוסדות חינוכיים 0-3	2		א'	ציון עובר 70
התנסות בגן ילדים 0-3	6		א'	ציון עובר 70

סך כל לימודי ההתנסות המעשית והדידקטיקה - 16 שעות שבועיות

לימודי החינוך לגיל הרך - קורסי חובה

שם הקורס	שעות שבועיות	קורס קדם נדרש	שנה אקדמית	הערות
גישות חינוכיות בגיל הרך על ציר הזמן	1		א' או ב'	
מבוא לספרות ילדים	1		א' או ב'	
אוריינות בגיל הרך	2		א' או ב'	
התפתחות שפה תקינה בגיל הרך	2		א' או ב'	
תכניות לימודים בגן הילדים	1		א' או ב'	
משחק סוציו-דרמטי	1		א' או ב'	
התפתחות הציור	1		א' או ב'	
אמנות הילד - הגשת חומרים	1		א' או ב'	
ניהול הגן	2		א' או ב'	
סמינריון בגיל הרך	2	מתקדמים ב'	ב'	ציון עובר 70

סך כל לימודי החינוך לגיל הרך - קורסי חובה - 13 שעות שבועיות

לימודי החינוך לגיל הרך - קורסי בחירה (בחירת קורסים בהיקף 2 שעות שבועיות)

שם הקורס	שעות שבועיות	קורס קדם נדרש	שנה אקדמית	הערות
חשבון בגיל הרך	2		-	
עולם דיגיטלי בגיל הרך	2		-	
תיאוריות פסיכולוגיות בגיל הרך	2		-	
תורת המשחק - שילוב המשחק בלמידה	2		-	
שילוב התכנים בתכניות הלימודים	1		-	
משפחות שונות - אתגרים חדשים	1		-	
חרדה בראי ההתפתחות הפסיכולוגית בילדות המוקדמת	1		-	
תקשורת בינאישית	1		-	

סך כל לימודי החינוך לגיל הרך - קורסי בחירה - 2 שעות שבועיות

לימודי קורסי אשכולות לבחירה - בחירת קורסים בהיקף 3 שעות שבועיות מכל אשכול

שם הקורס	שעות שבועיות	קורס קדם נדרש	שנה אקדמית	הערות
יהדות	3		א' או ב'	
טבע	3		א' או ב'	
חינוך מיוחד	3		א' או ב'	
תנועה לגיל הרך	3		א' או ב'	
מוסיקה וצליל לגיל הרך	3		א' או ב'	

סך כל לימודי קורסי אשכולות לבחירה - 15 שעות שבועיות

תקצירי קורסים

אוריינות בגיל הרך

ד"ר לוי קרן

51-2210033 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

מחקרים מראים, כי ילדי גן בעלי ידע אורייני עשיר מגיעים, בדרך-כלל, להישגים גבוהים ברכישת הקריאה והכתיבה בראשית בית הספר, ובהבנת הנקרא בכיתות המשך. מטרת הקורס היא לחשוף את הסוגיות המורכבות הקשורות בעיסוק באוריינות במסגרות טרום בית-ספריות, בדגש על גן חובה, ולעסוק בדרכים לטיפוח האוריינות. הקורס מעלה את החשיבות בפיתוח אוריינות במובן הרחב (גרפ-פונמי, שפה ושיח ומכוונות לספר), את הדילמות וחילוקי הדעות הנובעים מהחשש שמא עיסוק בקריאה וכתובה יפגע ביעודו של הגן, ואת הדרכים לעשות זאת באופן ההולם את הגן כמסגרת חינוכית בעלת ערך סגולי.

אמנות הילד - הגשת חומרים

ד"ר עין גדי ענת

130-1210031 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

קורס אומנות הילד יתמקד בפיתוח חשיבה יצירתית בקרב הילדים. הקורס מיועד למתקשרים להוראה בגיל הרך ובכלל, ויעניק כלים תיאורטיים ומעשיים בדרכי עבודה שונות על שילוב האומנויות הפלסטיות במוסד חינוכי. הקורס יחשוף את המשתתפים ליצירות אומנות ישראליות ובין לאומיות שמתאימות לעבודה עם ילדים בגיל הרך. כמו כן, קורס זה יציג מגוון של גישות חינוכיות מודרניות לעידוד ופיתוח היצירתיות בגיל הרך. הקורס ייתן כלים מעשיים לעידוד היצירתיות בגיל הרך, יחשוף את הלומדים לדרכי עבודה שונות עם יצירות אמנות וזרמים שונים באמנות, ולקווים מנחים לפיתוח יצירתיות בקרב ילדים צעירים. כמו כן, נלמד על שלושה מרכיבים מרכזיים בפיתוח היצירתיות: סביבה יצירתית; פעילויות יצירתיות תרבותיות ערכיות; והוראה יצירתית.

דידקטיקה של החשבון

ד"ר קליין משה

330-2120070 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

הקורס מכוון את המורים מצד אחד לשמור על הסקרנות ואהבת המתמטיקה ומצד שני ללמד את הילדים את הבסיס הנכון של מקצוע החשבון והמתמטיקה. כלי חשוב ליצירת האיזון בין שתי הקצוות הוא דיאלוג. המורה מקנה מושגים והרגלים אבל מצד שני היא פתוח להקשיב גם לתלמידים. בסיום שנת הלימודים בכיתה בבית הספר נרצה לראות את הילדים ממשיכים לאהוב מתמטיקה ומיומנים ביסודות המקצוע ובפעולות החשבון נרצה לפתח אצל הילדים את גמישות החשיבה באמצעות הצגת בעיות מתמטיות שיש להם מספר פתרונות ולא פתרון יחיד.

דידקטיקה בגיל הרך שנה ב'

ד"ר דן אביבה

22155253-33271 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

בשיעורי הדידקטיקה הסטודנטיות יעסקו בתהליכי התפתחות של ילדים בגיל הרך ויתוודעו לתפקידי הצוות החינוכי בגני הילדים. נעמיק בלמידה לגבי תפקיד הגננת ודמות המחנך בגיל הרך דרך תיאוריות ועבודה מעשית בשטח. נבחן לעומק תהליכי למידה, חשיבה והתנהלות אצל הילדים בגיל הרך.

דידקטיקה בגיל הרך שנה ג'
גב' מזרחי מיטל , גב' גולן ורד
27450-22155254 – 4 נ"ז (2 ש"ש)

בשיעורי הדידקטיקה הסטודנטיות יעסקו בתהליכי התפתחות של ילדים בגיל הרך יתוודעו לתפקידי הצוות החינוכי בגני הילדים. נעמיק בלמידה לגבי תפקיד הגננת ודמות המחנך בגיל הרך דרך תיאוריות וסיטואציות מעבודה מעשית בשטח. נבחן לעומק תהליכי למידה, חשיבה והתנהלות אצל הילדים בגיל הרך.

דרכי הערכה

ד"ר שבת סימון מיטל
100-4118707 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

קורס זה עוסק בהערכת ההישגים של תלמידים בכיתה בדרכים חלופיות, כלומר כלי - ההערכה שאינם מבחנים. בין כלי ההערכה החלופיים נמנים התלקיט (פורטפוליו), היומן לסוגיו, מטלת ביצוע/אותנטית, תצפית, עבודת חקר, פרויקט מבוסס

התנסות בגן ילדים 0-3

ד"ר דן אביבה
1215530-33273 – 4 נ"ז (2 ש"ש)

הקורס יתמקד בפרקטיקה ובשילוב ועיבוד תיאוריות התפתחותיות בעשייה ממשית בגן ובמעון ילדים. במהלך ההתנסות יהיו הדגשים על פיתוח היכולת הרפלקטיבית של הסטודנטית, עבודת צוות בגן ובמעון ילדים, למידה היברידית ושילוב הלמידה המקוונת בגן, הכרות הילד ושלבי ההתפתחות בגיל הרך.

התנסות בגן ילדים 4-5

ד"ר דן אביבה
1215531-33275 – 4 נ"ז (2 ש"ש)

הקורס יתמקד בפרקטיקה ובשילוב ועיבוד תיאוריות התפתחותיות בעשייה ממשית בגן ובמעון ילדים. במהלך ההתנסות יהיו הדגשים על פיתוח היכולת הרפלקטיבית של הסטודנטית, עבודת צוות בגן ובמעון ילדים, למידה היברידית ושילוב הלמידה המקוונת בגן, הכרות הילד ושלבי ההתפתחות בגיל הרך.

התפתחות הציור

ד"ר עין גדי ענת
70-3210043 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

קורס זה יציג את הפעילות היוצרת בחומרים אשר מעודדת את הילדים להתבטא באופן אישי, ומקורי ולהתנסות בחוויות, של גילוי ויצירה, ואף לחשוב ולפעול באופן יצירתי. ההבעה היוצרת של הפעילויות בחומרים, מאפשרת לילדים, מתן צורה להתרחשויות פנימיות כמו: רגשות, משאלות, רעיונות או דימויים חזותיים. ובנוסף היא מלווה בהרגשת סיפוק, הנובעת מהפעילות עצמה. הקורס יחשוף את הלומדים לשלבי התפתחות הציור בגיל הרך, יעניק כלים תיאורטיים ומעשיים להכרות וליישום בגן. מטרת הקורס היא לחוות ולהבין דרכי הוראה שונות של אמנות, כגון טיפוח יצירתיות, חקר וחשיבה באמנות; טיפוח הביטוי האישי באומנות; קידום התפתחותי אישי סנסומוטורי ורגשי-קוגניטיבי; וקידום היכולת החברתית דרך יצירה; העשרה אומנותית תרבותית ומושגית והקניית דיסציפלינה לימודית וערך חינוכי בדרך חווייתית אמנותית. הקורס

בעיקרו בעל אופי של הרצאה וסדנה בתוך תהליך של חשיבה, יצירה, התבוננות ביצירות, תיאור והתייחסות, שיתוף ודיון. ההתנסות סובבת סביב רעיונות ותכנים של הסטודנטים בהקשר לשיעור. נעודד שיתוף ורפלקציה אישית וקישורה להמשגה תיאורית רלבנטית. נתדיין על אפשרויות היישום של דרכי ההוראה השונות בשאיפה ליישם כבר בסמסטר זה בתאום עם צרכי העבודה המעשית.

התפתחות שפה תקינה

ד"ר אגוז ליבשטיין טופז

180-2120014 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

בקורס נלמד שפה מהי? נכיר את השפעת השפה על הילד מהיבט הכרתי-קוגניטיבי, חברתי ורגשי. נלמד תחומים הנכללים בידע השפתי: תורת ההגה-פונולוגיה, הצורות-מורפולוגיה, תחביר-סינטקס, סמנטיקה-משמעות ופרגמטיקה-השימוש בשפה. נכיר את שלבי ההתפתחות השפתית והמאפיין בכל שלב. נכיר את החשיבה הקונקרטית והחשיבה המופשטת. ונדון בתפקיד ההורים ואנשי החינוך בהתפתחות השפה של הילדים.

התפתחות שפה תקינה בגיל הרך

ד"ר אגוז ליבשטיין טופז

61-2210035 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

בקורס נלמד שפה מהי? נכיר את השפעת השפה על הילד מהיבט הכרתי-קוגניטיבי, חברתי ורגשי. נלמד תחומים הנכללים בידע השפתי: תורת ההגה-פונולוגיה, הצורות-מורפולוגיה, תחביר-סינטקס, סמנטיקה-משמעות ופרגמטיקה-השימוש בשפה. נכיר את שלבי ההתפתחות השפתית והמאפיין בכל שלב. נכיר את החשיבה הקונקרטית והחשיבה המופשטת. נחשף ונלמד יצירות ספרות ותפקידן בחיי הילד מהיבט השפתי וההיבט האומנותי. נשתף בספרי ילדים המסייעים להתפתחות השפתית. נבדוק ונבנה את תפקיד המשחק בהתפתחות השפה.

חרדה בראי ההתפתחות הפסיכולוגית בילדות המוקדמת

ד"ר יפה יוסי

10-5846666 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

תחום כישורי החיים ועידוד האוטונומיה הינו בעל חשיבות מכרעת עבור ילדים עם מוגבלות. במסגרת הקורס תוצג התשתית התיאורטית עליה מבוססות תכניות כשורי החיים לחינוך המיוחד, יוצגו עקרונות מרכזיים ודילמות העולות בעקבותיהן וכן תוצגנה מספר תוכניות שפותחו ללימוד התחום.

חשבון בגיל הרך

ד"ר קדוסי איילה

1210032-34421 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

המתמטיקה שזורה בחיי הילד מגיל צעיר ביותר. כבר בגיל הגן יודע הילד לספור, לחבר ולהפחית כמויות, לחלק חפצים באופן שווה ואף מבין את מושג האפס. אולם, יש ילדים שמתקשים בהבנת מושגים הקשורים בחשבון ואינם מגיעים לידע ולביצועים המצופים מבני גילם. קורס זה נועד לסייע לגננת בקידום ילדים אלה. בקורס מתוארים הקשיים המתגלים אצל ילדים בגיל הרך בתחום המתמטי ומוצגות אפשרויות לאיתורם ולטיפול בהם. הקורס מקנה כלים להוראת המתמטיקה בגן בעזרת דוגמאות מעשיות, כבר בצעדים הראשוניים של לימוד החשבון בדרכים בלתי פורמליות ובהלימה לתפיסת הגן העתידי ומיומנויות המאה ה-21.

הקורס מתמקד בשלבים הרלוונטיים לגיל הרך: במספרים הטבעיים, בהקניית מושג המספר, במנייה, בספירה ובפעולות החיבור והחיסור בגבול ה-10, שהם הבסיס לכל לימוד המתמטיקה.

חשיבה מחשובית ויישומיה

מר פיינשטיין מאור, ד"ר לוי קרן, ד"ר ויסבליט איל, מר בר דוד נתנאל, מר סגל זהר
181007-27559 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

קורס זה עוסק בהיכרות והתמודדות עם מספר מיומנויות מרכזיות הנדרשות במאה ה-21: בין השאר מיומנות החשיבה מסדר גבוה, למידה מבוססת חקר, פתרון בעיות ועוד... "חשיבה מחשובית" הינו סל מיומנויות לפתרון בעיות בהוראה ולמידה, בעזרת השימוש בידע שנצבר במדעי המחשב. שליטה במיומנויות הנלמדות בקורס מכינה את המורה לעתיד לממשק יעיל יותר עם דור "הדיגיטלי" ועם הטכנולוגיה המצויה בכל מקום וזאת ללא הכרח בהיכרות מוקדמת עם מדעי המחשב. הגישה המובנית לפתרון בעיות המוצגת בקורס עושה שימוש רב ביצירתיות המוטבעת בכל אחד מאתנו ומביאה את יתר המיומנויות הנדרשות (כגון: חשיבה סיסטמית, למידת חקר ועוד) לידי ביטוי משמעותי.. דגש רב מושם על התנסות המורים לעתיד ביצירת שיעורים יצירתיים בהם התלמידים יפעילו גישות של חשיבה מחשובית ויתנסו בלימוד תוך חקר עומק, פתרון בעיות, עבודת צוות ולימוד מטעויות. תשומת לב רבה ניתנת להתאמה של הקורס לדיסציפלינות שונות ובעיסוק בבעיות הרלוונטיות עבור אנשי חינוך לעתיד.

מבוא לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים

ד"ר יוסי יפה, ד"ר שכטר לרנר מיכל

33100041-220 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

במהלך הקורס יחשפו הסטודנטים אוכלוסיות שונות עם צרכים מיוחדים: הגדרה, מאפיינים ודרכי חינוך והוראה, תוך הכרת החשיבות בהתאמת מסגרת חינוכית ההולמת צרכים שונים. הכרת חשיבות פיתוח של כישורי חיים לתלמידים. תוך מתן דגש על הכרת דרכי הוראה ועבודה של הצוותים החינוכיים.

מבוא לחינוך מיוחד

ד"ר אגוז ליבשטיין טופז, ד"ר יוסי יפה

6800009-240 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

הקורס יעסוק בחוק החינוך המיוחד, התשמ"ח, 1988, הכרת החוק וחשיבותו הרבה. הכרת מושגי יסוד בחינוך המיוחד, עקרונות דידקטיים ופדגוגיים בחינוך המיוחד. הכרת מודלים בחינוך המיוחד והשפעתם והשלכתם על הנעשה במסגרות החינוך המיוחד מערכת החינוך. במהלך בקורס נעסוק בקשר של המשפחה של הילד עם הצרכים המיוחדים, בית הספר והצלחת שילובו במערכת החינוך.

מבוא לספרות ילדים

ד"ר ניפלאד עדני

21384-21300081 - 2 נקודות זכות (1 ש"ש)

מטרת הקורס לתת לסטודנטיות לחינוך בגיל הרך ידע על ספרות ילדים בהקשרים שונים שלה וכן כלים להעריך ולבחור יצירה ספרותית לילדים. הסטודנטיות ייחשפו וילמדו יצירות שונות בספרות ילדים, יכירו את תפקיד היצירה בחיי הילד מהיבט האמנותי, החינוכי, הרגשי, התקשורתי, הערכי והדידקטי.

מבוא לפילוסופיה של החינוך

ד"ר יונית ניסים

81-3340021, 2 נקודות זכות (1 ש"ש)

הקורס בוחן את שורשיה ומקורותיה ההיסטוריים-פילוסופיים של התפיסה החינוכית. דרך עיון בסוגיות יסוד, מושגי מפתח, והבנת גישות מרכזיות בחשיבה ובהגות החינוכית. החל בעת העתיקה עם גדולי הפילוסופים אפלטון ואריסטו, ועד לימנו אנו, בהגותם של צבי לם ונמרוד אלוני. תוך ניסיון לגבש "אני מאמין" חינוכי, אישי.

מבוא לסוציולוגיה של החינוך

ד"ר אור לונטל

100-2510006, 2 נקודות זכות (1 ש"ש)

הקורס עוסק בהצגת התיאוריות והגישות המרכזיות בתחום הסוציולוגיה של החינוך, ואת חשיבותו של החינוך ככלי חיברות פורמלי המשפיע על מערכות חברתיות נרחבות ומושפע מהן. במהלך הקורס ידונו שתי הפרספקטיבות הסוציולוגית על החינוך: השפעת התרבות, הפוליטיקה והכלכלה על החינוך (גישת המאקרו), והשפעת מאפייני המערכת החינוכית על שותפי התפקיד בה (גישת המיקרו). בחינת הסוציולוגיה של החינוך תעשה במסגרת ניתוח תיאורטי של שלושת הגישות המובילות בסוציולוגיה המודרנית: הפונקציונליזם, האינטראקציוניזם הסימבולי והקונפליקט.

מבוא לפסיכולוגיה

ט.ג.

310-2110006, 2 נקודות זכות (1 ש"ש)

הקורס בפסיכולוגיה מתמקד בהקניית ידע על תהליכים ושלבים בהתפתחות המוקדמת, בהצגת גישות תיאורטיות מרכזיות של שלבי ההתפתחות הפסיכולוגית בגיל הילדות המוקדמת, תוך קיום של דיון בבעיות פסיכולוגיות בהתפתחות הילד והתמקדות ישומית של הגננת בגן ובפעוטון.

מנהיגות בחינוך

טרם נקבע

60-2610021, 2 נקודות זכות (1 ש"ש)

הקורס יעסוק בהיבטים של מנהיגות חינוכית ומנהיגות בסביבה הבית-ספרית. במסגרת הקורס ידונו נושאים כגון תיאוריות מנהיגות וניהול, תכונות מנהיגות, כריזמה והבניית חזון. ובמאפיינים השונים של מנהיגות בקהילות וארגונים שונים כגון מנהיגות פדגוגית, מנהיגות נשים, מנהיגות להובלת שינוי ועוד.

חינוך לדמוקרטיה

ד"ר לונטל אור, גב' רגב לדאני ענת, ד"ר גליזר מרים

2210006-130 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

הביטוי המודרני של התארגנות אנושית – המדינה, מחייבת אימוץ תפיסה שלטונית מסוימת שתסדיר את אופן קבלת ההחלטות הלאומיות וביצוען. לאורך ההיסטוריה פותחו מגוון צורות משטר המובדלות בריכוזיות השליטה על הכוחות המדיניים ובאופי היחסים בין השליטים והעם. אחת הצורות, המביאה לידי ביטוי ליברליות, שוויון, חירות וחופש ביטוי היא הדמוקרטיה. על פי צורת משטר זאת, האזרח זכאי למגוון רחב של זכויות מעצם השתייכותו למדינה ומעצם היותו אדם, ומנגד, עליו לפעול על פי עמדת הרוב, כפי שנקבעת בתהליך בחירות דמוקרטי. קורס זה דן בייחודיותו של המשטר הדמוקרטי, ובדינאמיקה בין זכויות הפרט והמערכת השלטונית. בנוסף, ידון קורס זה התפיסה הדמוקרטית המודרנית בעולם המערבי, ובישראל בפרט, ובחשיבותו של החינוך ככלי לקידום והטמעה של ערכים דמוקרטיים

משחק סוציו-דרמטי

ד"ר צונג רונית

3210041-40 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

משחק סוציו דרמטי, משחק "כאילו", "נגיד ש..." – הינו צורה של פעילות משחק חברתית, רצונית שנוטלים בה חלק ילדים צעירים. המשחק הוא פעילות הנעשית באופן טבעי אצל כל בן אדם, המאפשרת התפתחות ולמידה מתמדת בתחום הקוגניטיבי, הרגשי, החברתי והסנסומוטורי. המשחק הסוציו דרמטי מאפשר להתנסות במצבים חדשים דרך נטילת תפקידים שונים וכך להכיר את העולם ולהתנסות במצבים חברתיים ותרבותיים. המשחק הוא אמצעי טבעי דרכו מביע הילד את עצמו ומתווך בין תכנים מעולמו הפנימי לעולם הסובב אותו.

משפחות שונות- אתגרים חדשים

ד"ר נייפלד עדני

221003412-40 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

הקורס יתמקד בסוגיית ההורות רבת הפנים, שחשיבותה בחינוך וגידול ילדים הינה הראשונה במעלה. במסגרת הקורס נבחן את הדינאמיקה של התפקיד ההורי בגילאי הילדות המוקדמים, על רקע המטלות ההתפתחותיות המאפיינות את השלבים הללו. נערוך היכרות מעמיקה עם הידע המושגי, התיאורטי והאמפירי הקיים בתחום ההורות על סגנונותיה ונבחן את תרומתה בזיקה למשתנים התפתחותיים שונים אצל ילדים בגיל הרך והגן - בזירה הפסיכו-חברתית. בתוך כך, נעמוד על טיבו של מושג הסמכות ההורי ונתחקה אחר שורשיו וחשיבותו בכל הנוגע לחינוך ילדים.

ניהול הגן

ד"ר דן אביבה

21300031-3442 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

הקורס מתמקד בכישורי ניהול של הגננת. ניהול גן היום היא משימה מורכבת ומאתגרת, לגננת כמנהלת גן נדרשת כישורי ארגון ניהול והדרכה, יכולת תקשורת בין אישית גבוהה, והבנה מעמיקה על תהליכי התפתחות שהילדים עוברים, הובלת צוות והנהגה של תהליכים חינוכיים חברתיים וקהילתיים.

סמינריון בגיל הרך- סוגיות בשילוב אמנויות בהוראה

ד"ר גייגר אורה

1783310-450 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

הסמינריון עוסק בסוגיות שונות בנושא כוחן ומקומן של האמנויות בתרבות האנושית תוך בחינת נושא שילוב האמנויות בהוראה ותפיסות אנשי החינוך אודותיו.

במהלך הקורס לומדים המשתתפים מהם מאפייני הוראה בשילוב אמנויות, לומדים תיאוריות וגישות שונות בנושא, פוגשים מודלים הפועלים בשטח, ונחשפים לתרומה ולאתגרים שבשילוב האמנויות בהוראה. הקורס כולל קריאת ספרות מחקרית עכשווית והצגתה בכתה ותכנון וביצוע של עבודת חקר אישית בנושא שילוב האמנויות בהוראה. במהלך הקורס הסטודנטים רוכשים כלים לביצוע עבודת מחקר ולכתיבתה

סמינריון בחינוך- חינוך לדמוקרטיה ושלו

ד"ר חראנבה סאלח

1783310-552 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

במהלך הסמינר יבחנו באופן מעמיק וביקורתי מאפייניו של סכסוך עיקש תוך דגש על הסכסוך יהודי-ערבי וכן יבחנו היבטים שונים הקשורים בדמוקרטיה ושלו בחברה הישראלית. בהמשך לכך יוצגו תפיסות שונות של מהות החינוך לשלו תוך הצגת המודלים השונים והעלאת הדילמות, הקשיים והאתגרים בפניהם ניצב החינוך לשלו באזורי קונפליקט עיקש. בסמינר ישולבו פעילויות סדנאות להמחשת התהליכים החינוכיים וילמדו דוגמאות לבניית תוכניות לימוד ומערכי שיעור המחנכים לדמוקרטיה ושלו, כגון הקניית מושגי ייסוד בנושא וניתוחם, לדוגמא: שוויון, חירות, בחירה, שייכות חברתית מעורבות חברתית, זהות ועוד.

עולם דיגיטלי בגיל הרך

ד"ר לוי קרן, ד"ר קדוסי איילה

1212210033-34862 - 4 נ"ז (2 ש"ש)

הקורס יעסוק בסוגיה של הכנסת טכנולוגיה לגן הילדים כחלק מהסביבה הלימודית ו/או ככלי מנהלי בידי הגננת. במהלך הקורס נחקר סוגיות הנלוות להכנסת טכנולוגיה לגן הילדים: האם ניתן להתעלם מהעולם הטכנולוגי אליו נולדו הילדים, האם הטכנולוגיה יכולה לסייע ללמידה, באיזה מינון יש להכניס טכנולוגיה לגן ובאיזה אופן, במה יכולה הגננת להסתייע בטכנולוגיה כדי לשפר מעקב אחר התפתחותם ילדים, ככלי לתקשורת ועוד.

פסיכולוגיה התפתחותית-חינוכית

מר טינסקי יצחק בילי, ד"ר שני דרור

4130004-200 - 2 נ"ז (1 ש"ש)

הקורס בפסיכולוגיה התפתחותית מתמקד בהקניית ידע על תהליכים ושלבים בהתפתחות, בהצגת גישות תיאורטיות מרכזיות של שלבי ההתפתחות הפסיכולוגית בגיל הילדות, תוך קיום של דיון בבעיות פסיכולוגיות בהתפתחות הילד והתמקדות ישומית של הגננת והמורה. נוסף על כך עוסק בפיתוח יכולת ההתבוננות של הסטודנט בהתנהגותם של ילדים בגיל הרך, הגן ובית הספר ובהכרת הטרימינולוגיה הפסיכולוגית בהתפתחות.

במסגרת הקורס נלמדים תכנים תיאורטיים הקשורים ביחודה של הפסיכולוגיה ההתפתחותית ן - מהות ומטרות, המחקר בפסיכולוגיה התפתחותית בשנים הראשונות, התפתחות רגשית והתנהגותית בגיל הינקות והגן (גישה פסיכואנליטית של פרויד וממשיכיו), תאוריות של יחסי אובייקט של וויניקוט ואחרים, מהלך ההתקשרות והפרידה לפי בולבי (מהות

ההתקשרות, חשיבות ההתקשרות בהתפתחות, פחדי הינקות), התפתחות קוגניטיבית עד גיל הגן (לפי פיאז'ה ולורנס קוהולברג), התפתחות חברתית בילדות המוקדמת(לפי הגישה של אריקסון) וסוגיות ייחודיות בהתפתחות בילדות.

שילוב התכנים בתכניות הלימודים

ד"ר צונג רונית

50-2210036-2 נ"ז (1 ש"ש)

מערכת החינוך הממלכתית כמו גם המסגרת החינוכית, מטילים על המחנך שורה של מטלות ניהוליות/ארגוניות/בירוקרטיות בנוסף על תפקידיו החינוכיים. כיום, מצפים מהמחנך שינסח חזון אשר יהיה משותף לו ולילדים, שיציב אתגרים אינטלקטואליים, שינחיל להם עולם של ערכים ומוסר. יעודדם לחשיבה מקורית ויצירתית, יהיה אחראי ושותף לתהליך הלמידה, החינוך ולתוצריהם האיכותיים ביותר. הסטודנט ירכוש מיומנויות לפיתוח תכנית פסיכו-פדגוגית בגן הילדים. ופיתוח תפיסה ערכית של תפקיד המחנך. כפי שמצטטים זילברשטיין וכך את פראט, השפעת המורים הדגולים על תלמידים הייתה כה רבה עד כי " ניתן לזהות את השפעתם גם במרחק שלושים שנה לאחר מכן" (Pratt 1994) אצל זילברשטיין וכך, 1998 עמ' 53).

תורת המשחק - שילוב המשחק בלמידה

ד"ר צונג רונית

90-4210001-4 נ"ז (2 ש"ש)

הקורס יעסוק במשמעות המשחק ובגישה תיאורטיות הדנות במשחק. הסטודנט ילמד כיצד לעקוב אחרי התפתחות המשחק בגיל הרך ובהיבטים השונים של המשחק כתורם לתהליכי למידה בגיל הרך. הסטודנט יבחן את ההשלכות המעשיות לשילוב של משחק בשגרת חיים בגן הילדים וככלי לקידום תהליכי הלמידה בגיל הרך.

תיאוריות פסיכולוגיות בגיל הרך

ד"ר דן אביבה

100-3200119-4 נ"ז (2 ש"ש)

כשירות חברתית מתייחסת ליכולת ליצור אינטראקציות תורמות ויעילות עם בני הגיל ולהרגיש רגשות חיוביים במהלך המפגשים המשותפים. כישורים אלה נלמדים מצד אחד באופן טבעי על ידי חיקוי והתנסות באינטראקציות חברתיות, ומצד שני על ידי תכניות התערבות ודגשים של הגננת בגן המהווה מסגרת המאפשרת למידה מתמדת בתחום זה.

תכניות לימודים בגן הילדים

ד"ר צונג רונית

90-2140009-2 נ"ז (1 ש"ש)

הסטודנטים יכירו את התיאוריות שהן הבסיס לבחירת תכנית בגן. לפתח את היכולת לתכנן, לבנות ולעריך תכנית לימודים בגן להכיר תהליכי התפתחות ולמידה של ילדי גן להכיר את מרכיבי התוכנית. סדר יום, תכנון פיסי, תפקיד המבוגר. להכיר את תכנית הליבה של משרד החינוך

תקשורת בינאישית

ד"ר אביבה דן

42-3210040, 2 נקודות זכות (1 ש"ש)

פיתוח יכולת התקשורת הבין אישית בקרב הסטודנטים. גנת כמנהלת גן צריכה להיות בעלת יכולת תקשורת בין אישית גבוהה, נדרשת לבנות תקשורת טובה עם הורים, ילדים וצוות כחלק ממיומנויות המקצוע. פיתוח המודעות העצמית והקבוצתית של הסטודנטיות בתחום התקשורת המילולית האפקטיבית. בניית הבנה בתהליכים אישיים ובינאישיים הקיימים בין אדם לזולתו. הבנת הקשר בין שפת הגוף לשפה המדוברת. ללמוד יסודות חשובים לניהול תקשורת מילולית כגון: הקשבה, אמון, אמפתייה, עקרונות לאמירת משוב.

תרבות ומורשת עם

ד"ר גייגר אורה, ד"ר חראנבה סאלח

53-17100051, 2 נקודות זכות (1 ש"ש)

קורס זה עוסק בתרבויות המגזרים השונים בחברה הישראלית ובמורשתם. נלמדים תכנים העוסקים בחגים ובמועדים של הדתות השונות בארץ, מתוך התבוננות ובחינה של המייחד ומאפיין כל אחד מהם והמשותף להם. הקורס מציע הכרות עם תכנים מגוונים בנושא "מעגל השנה", כולל המסורות המוסיקליות של הדתות השונות והעדות השונות בחברה הישראלית, ומקנה דרכים לשילוב תכני החג והמועד בהוראה. במהלך הקורס שוקדים משתתפי הקורס על הכנת פרויקטים אישיים בהם הם חוקרים את זהותם ואת פס הקול האישי שלהם בהתייחס לתרבותם ולחברה בה גדלו.